

Sinds kort kan de veearts, met toestemming van de veehouder, via internet bedrijfsgegevens opvragen. Het nut voor de praktijk blijkt tijdens het bezoek van veearts Toon Meesters op het bedrijf van melkveehouder Jan van Wezel uit Rucphen.

In de stal staan veehouder Jan van Wezel uit Rucphen en zijn veearts Toon Meesters uit Roosendaal pinken te controleren op drachtigheid. 'Dit hoort niet standaard bij de bedrijfsbegeleiding hoor', vertelt Meesters. 'Deze veehouder insemineert zijn koeien zelf en wil nu ook graag leren de drachtcontrole te doen, maar dat wil en kan lang niet iedereen.'

veel meer voor', vertelt Meesters. Sinds ruim twee jaar maakt Meesters bij de begeleiding gebruik van de PiR-Dap-gegevens (zie kader). Deze kan hij sinds kort via het internet ophalen bij NRS. PiR-Dap biedt de mogelijkheid om de geregistreerde melkproductie- en vruchtbaarheidsgegevens van een bedrijf op te vragen wanneer de veearts dat wil. 'Vaak ga je bij een

veehouder eerst de stal in en daarna de gegevens bekijken. Zie je aan de keukentafel op papier iets bijzonders dan moet je een tweede keer de stal in, dat gebeurt niet zo snel. Nu ben ik goed voorbereid dus kan ik in de stal al gericht rondkijken', aldus Meesters.

Als eerste wordt het Snelzicht erbij gepakt. Op één overzicht staan hier de gegevens van de laatste monsternamen met daaronder de geregistreerde afwijkingen in vet, eiwit of kilogram melk naar leeftijd of lactatiestadium. De uiergezondheids- en vruchtbaarheidsgegevens van het bedrijf worden elk kwartaal vernieuwd. Volgens Meesters zouden ook deze getallen vaker geactualiseerd moeten worden. 'Op dit bedrijf sta ik niet te lang stil bij de

Begeleiding met PiR-Dap

PiR-Dap staat voor 'Partners in Rendement voor Dierenartspraktijken', een project van NRS, Pfizer en de KNMvD (Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde). Veehouders kunnen hun dierenarts machtigen om via internet zijn bedrijfsgegevens in te zien. Dit zijn de productie-, uiergezondheids- en vruchtbaarheidsgegevens zoals deze bij

NRS geregistreerd zijn. Voor de veearts is het inzien van gegevens een onderdeel van de ondersteuning die PiR-Dap aan praktijken biedt. De dierenartsen worden in de bedrijfsbegeleiding ondersteund door studiemiddagen en themabijeenkomsten. Centraal daarin staan thema's als uiergezondheid en vruchtbaarheid.

productiegegevens. De combinatie tussen voeding en wat Van Wezel uit de koeien haalt is gewoon goed, daar hoeven we het niet over te hebben', zegt Meesters resoluut. Het rollend jaargemiddelde van Van

houder deels begrijpen: 'De tussenkalftijd mag ook uitlopen bij koeien met een hoge productie. We gaan nog steeds uit van een ideale tussenkalftijd van 385 dagen en elk punt BSK hoger dan 40 staat gelijk aan vijf

idee krijgen dat ik met mijn hobby bezig ben. Het moet een verbetering betekenen voor het bedrijf. Door aantekeningen van het bezoek te maken krijgt de bedrijfsbegeleiding meer structuur.'

Samenwerking voervoorlichter

Op dierenartspraktijk Visdonk zijn drie rundveeartsen werkzaam die ieder vijftig procent van het werk aan bedrijfsbegeleiding besteden. Een gemiddeld bezoek neemt anderhalf uur in beslag, waarvan één uur in de stal. De vraag of de voervoorlichter niet voldoende ondersteuning geeft wordt door Meesters van tafel gevergd. 'De voerleverancier kijkt naar de productie, de droge koeien en het rantsoen. Bij de veearts is de conditie van de koeien belangrijk, hij kent de gezondheid van het bedrijf. Als de veearts naar het rantsoen kijkt dan is dat vanuit een ander gezichtspunt', vertelt Meesters. 'We hebben er allemaal voordeel van als het goed gaat met het bedrijf. In ons praktijkgebied loopt de samenwerking met de voervoorlichters prima. Vaak zitten de voorlichter, de dierenarts en de veehouder samen aan tafel. Uiteindelijk streven we samen hetzelfde doel na, een gezonde veestapel met een goede productie.'

Afgezien van de begeleiding op het bedrijf organiseert de praktijk van Meesters twee keer per jaar een bijeenkomst voor alle veehouders. Daarnaast worden er studiegroepen voor maximaal twaalf personen opgezet met als doel een bedrijfsbezoek bij een van de deelnemers te combineren met een soort huiskamergesprek. Het opstarten van studiegroepen is ook een initiatief van PiR. Of dit positief werkt op de bedrijfsbegeleiding is nog even afwachten. Het ophalen van de bedrijfsgegevens via internet is volgens Meesters in ieder geval een succes.

Christel van Raay

Vorbereiding via internet

Toon Meesters: 'Begeleiding is geen hobby, het moet waarde hebben voor het bedrijf'

Van Wezel maakt al 25 jaar gebruik van bedrijfsbegeleiding bij de veeartsenpraktijk Visdonk, waar Toon Meesters werkzaam is. De jarenlange samenwerking blijkt tijdens de ronde door de stal uit de manier waarop Meesters over het bedrijf spreekt: 'De voerhekken hebben we wat naar voren gekanteld, zodat de koeien makkelijker staan bij het vreten. We zijn samen 's ochtends vroeg naar de RAI geweest om ligbedden voor in de nieuwe stal te testen.'

De betrokkenheid van de veearts is goed te merken, maar zowel voor hem als voor de veehouder staat voorop dat de veehouder beslist. Van Wezel: 'Iedereen kan alles zeggen tegen mij. Als we tijdens de begeleiding het bedrijf bespreken geeft Toon zijn mening en daar kunnen we over in discussie. Het is aan mij om iets met zijn opmerkingen te doen of niet.'

In de stal rondt de veearts de verplichte onderdelen voor het periodiek bedrijfsbezoek (PBB) af. Aansluitend worden binnen aan tafel de papieren te voorschijn gehaald. 'Ik kom hier elke zes weken voor de begeleiding. Vier keer per jaar nemen we het PBB daarin mee, dat stelt dan niet zo

Samenwerking tussen veearts Toon Meesters en veehouder Jan van Wezel

Wezel ligt voor 80 melkkoeien op 9876 kg melk met 4,28 % vet en 3,45 % eiwit. De BSK is nog even een punt van aandacht. De vaarzen blijven met een BSK van 44 achter op de 48 van de tweedekalfskoeien en 46 van de oudere. Van Wezel weet precies welke twee vaarzen dit veroorzaken. De print die Meesters de vorige avond heeft uitgedraaid van de ISK toont aan dat deze twee inderdaad ver achter blijven op de verwachte productie en daarmee het gemiddelde omlaag halen.

Problemen onderkennen

De verwachte tussenkalftijd is het laatste halfjaar gestegen naar 441 dagen. Voor Meesters een reden om in de voorbereiding op dit bezoek dieper in de cijfers te duiken. 'Het viel al snel op dat het interval afkalven-eerste inseminatie veel te hoog ligt', vertelt Meesters. De veehouder heeft hier geen moeite mee: 'De koeien leveren een hoge productie dus duurt het langer voor ze in goede conditie zijn om te insemineren. Daarnaast zijn er wat vaarzen die te vet waren waardoor het afkalven zwaar is gegaan.'

Meesters kan de verklaring van de vee-

houden uitloop op deze ideale tussenkalftijd.' Voor de veearts blijft het wezenlijk om te bekijken of alle dieren het ook echt waard zijn om zo uit te lopen. De lijst met koeien wordt doorgelopen en het blijkt dat ook de veehouder twijfelt over het 'excuus' van een aantal dieren. Hiermee bereikt Meesters zijn doel: de veehouder aan het denken zetten over de mogelijke problemen op zijn bedrijf.

Aan het eind van het bezoek worden de afspraken op papier gezet. Dat is een geheugensteuntje voor de veehouder en voor de veearts. Bij een volgend bezoek wordt ook dit papier doorgenomen om na te gaan of de problemen zijn opgelost of verbeterd. Meesters: 'Veehouders moeten niet het

Snelzicht geeft in één oogopslag de belangrijkste gegevens weer

Uiergezondheid		Einddatum gegevens 20/12/2002											
Tankstijtel	08/01	03/02	04/03	01/04	05/05	04/06	01/07	25/08	02/09	18/10	05/11	01/12	19/01
Uiergezondheid	234	153	115	103	126	111	121	141	125	139	126	108	185
Koelsgetal													
% koeien >= 250.000	29/01												
% nieuwe koeien >= 250.000	28% (n=21)												
	kwartaal			halfjaar			jaar						
	26%			24%			24%						
	12%			11%			11%						
Vruchtbaarheid		Einddatum gegevens 20/12/2002											
Koeien	kwartaal	halfjaar	jaar	Pinken	kwartaal	halfjaar	jaar						
vanaf BK	441 (25)	441 (36)	434 (58)	vere afva	25 (2)	26 (5)	25 (20)						
tot afk. te ins	99 (22)	106 (35)	108 (75)										
% NR (56) na 1e ins	50 (22)	46 (36)	56 (75)	% NR (56) na 1e ins	100 (1)	100 (3)	76 (21)						
ins per gains koe	2.45 (44)	2.29 (58)	2.02 (92)	ins per gains pink	1.5 (2)	1.72 (11)	1.37 (24)						